Ailemin Geçmişini Öğreniyorum

Aile tarihi • Soy ağacı • Sözlü tarih

Aile, sevgi, bakım, dayanışma ve akrabalık bağlarıyla birbirine bağlı kişilerden oluşur. Aileler farklı yapılarda olabilir. Anne, baba ve çocuklardan oluşan aileye çekirdek aile; büyükanne, büyükbaba gibi akrabalarla birlikte yaşayan aileye geniş aile denir.

Soy ağacı, aile bireyleri arasındaki akrabalık bağlarını kuşaklar boyunca gösteren çizelgedir.

Geçmişimizi hangi kaynaklardan öğreniriz?

Kaynak türü	Örnekler ve bize anlattıkları
Sözlü	Aile büyüklerinin anlattığı anılar; eski yaşam ve gelenekler.
Yazılı	Mektup, günlük, diploma, nüfus kaydı; isim ve tarih bilgileri.
Görsel ve maddi	Fotoğraf, video, eski giysi ve eşyalar; geçmişteki yaşam biçimi.

Sözlü tarih çalışması nasıl yapılır?

1. Konuyu ve görüşeceğim kişiyi belirler, uygun zamanı sorarım.
2. “Çocukken hangi oyunları oynardınız?” gibi açık sorular hazırlarım.
3. Dikkatle dinler, not alırım. Ses veya görüntü kaydı için izin isterim.
4. Görüşmenin tarihini ve kişinin adını kaydederim.
5. Bilgileri fotoğraf ve belgelerle karşılaştırır, tarih sırasıyla düzenlerim.

KÜÇÜK BİR AİLE ARAŞTIRMASI

Bir aile büyüğüne çocukluğunun nerede geçtiğini, okul yaşamını ve bayramlarda neler yaptıklarını sor. Eski bir fotoğrafın tarihini ve kimleri gösterdiğini birlikte belirleyin. Özel bilgileri izinsiz paylaşma.

Büyükanne ve büyükbabalar → Anne ve baba → Çocuklar.
Kuşaklar arasındaki bağları çizgilerle gösteririz; kardeşleri aynı düzeyde yerleştiririz. Bu, basitleştirilmiş bir soy ağacı düzenidir.

AKLIMDA KALSIN

Anılar geçmişi anlamamıza yardım eder; ancak tarihler unutulabilir. Birden fazla kaynağı karşılaştırmak daha doğru bilgiye ulaşmamızı sağlar.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Millî Kültürümüz

Ortak değerler • Gelenekler • Kuşaktan kuşağa aktarım

Kültür, bir toplumun zaman içinde oluşturduğu ve kuşaktan kuşağa aktardığı maddi ve manevi değerlerin bütünüdür. Dilimiz, yemeklerimiz, sanatlarımız, inançlarımız ve geleneklerimiz kültürümüzün parçalarıdır.

Millî kültür, bir milletin ortak yaşamından doğan kültürel değerlerdir. Birlik ve aidiyet duygumuzu güçlendirir.

Kültürümüz günlük yaşamın içindedir

Kültür ögesi	Örnekler
Dil ve sözlü anlatım	Türkçe, atasözleri, bilmeceler, ninniler, masallar; Dede Korkut anlatıları, Keloğlan ve Nasreddin Hoca fıkraları.
Yemek ve içecek	Tarhana, mantı, sarma, bulgur pilavı, baklava, yoğurt ve ayran.
Gelenek ve görenek	Bayramlaşma, misafir ağırlama, düğün, kına gecesi, taziye ve yardımlaşma.
Müzik ve halk oyunları	Türküler; bağlama, davul, zurna, kemençe; horon, halay, zeybek ve bar.
El sanatları	Ebru, çini, halı ve kilim dokuma, bakırcılık, oya ve ahşap işçiliği.

Kültür ögeleri bölgeden bölgeye değişebilir. Aynı yemeğin tarifi veya bir düğünün yapılma biçimi farklı olabilir. Bu çeşitlilik kültürümüzü zenginleştirir.

GELENEKLERİ YAŞATIRKEN

Aile büyüklerinden bir türkü veya yemek tarifi öğrenmek, el sanatlarını tanımak ve bayramlarda büyükleri ziyaret etmek kültürel aktarımı destekler. Kendi kültürümüze değer verirken başka kültürlere de saygı duyarız.

Karagöz ve Hacivat, geleneksel gölge oyunumuzun başlıca karakterleridir. Tasvirler, arkadan aydınlatılan bir perdede oynatılır. Bu sanat da kuşaktan kuşağa aktarılır.

AKLIMDA KALSIN

Ebru, özel hazırlanmış suyun yüzeyinde oluşturulan renkli desenlerin kâğıda aktarılmasıdır. Her uygulamada farklı bir desen ortaya çıkabilir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Kültürel Mirası Koruyorum

Tarihî yapılar • Yaşayan gelenekler • Müzeler

Kültürel miras, geçmişten bize kalan ve gelecek kuşaklara aktarmak istediğimiz değerlerdir.

Tarihî ev, köprü, kale ve eşyalar **somut miras** örnekleridir. Masal anlatma, türkü söyleme, el sanatı bilgisi ve geleneksel oyunlar ise **somut olmayan miras** örnekleridir.

Çevremizdeki mirası tanıyalım

Safranbolu evleri geçmişteki konut yaşamını, tarihî köprüler ulaşımı, kervansaraylar ise ticaret ve konaklamayı anlatır. Camiler, medreseler, çeşmeler ve hamamlar da geçmişten izler taşır. Her eski yapı aynı amaçla yapılmamıştır.

Bayramlar ve ortak anılar

Millî bayramlarımız tarihimizdeki önemli olayları hatırlatır. Ramazan ve Kurban bayramlarında bayramlaşma ve paylaşma gibi gelenekler yaşatılır. Nevruz ve Hıdırellez gibi mevsimlik kutlamalar da kültürel yaşamımızın örneklerindendir. Kutlama biçimleri yörelere ve ailelere göre değişebilir.

Ne yapabilirim?	Neden önemli?
Müze ve tarihî yerlerde kurallara uyarım.	Eserlerin zarar görmesini önlerim.
Duvarlara yazı yazmam, parça koparmam.	Mirasın gelecek kuşaklara kalmasını sağlarım.
Yöremdeki ustaları ve gelenekleri tanırım.	Bilgi ve becerilerin unutulmamasına katkı sağlarım.
Bilgiyi güvenilir kaynaklardan öğrenirim.	Geçmişi doğru tanır ve doğru aktarırım.

MÜZEDE BİR DEDEKTİF

Eski bir bakır kabı incele: Hangi maddeden yapılmış? Ne için kullanılmış olabilir? Günümüzdeki benzeri nasıl? Etiketini oku; tahmininle bilgiyi karşılaştır.

AKLIMDA KALSIN

Bir çini tabak somut bir eşyadır; çini yapımını ustadan çırağa aktaran bilgi ve beceri ise yaşayan kültürel mirastır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Geçmişten Günümüze Oyunlar

Geleneksel çocuk oyunları • Değişim ve süreklilik

Çocuk oyunları kültürümüzün önemli bir parçasıdır. **Geleneksel oyunlar**, kuşaktan kuşağa öğrenilerek günümüze ulaşır. Saklambaç, körebe, seksek, mendil kapmaca, beş taş, mangala ve topaç bunlara örnektir.

Oyunlar arkadaşlık kurmamıza; kurallara uyma, sıra bekleme, dayanışma ve problem çözme becerilerimizi geliştirmemize yardım eder.

Oyun	Temel özellik
Saklambaç	Ebe, belirlenen alan içinde saklanan oyuncuları bulmaya çalışır.
Seksek	Yere çizilen bölmelerde kurallara göre sıçranır; denge ve dikkat kullanılır.
Beş taş	Küçük taşlar sırayla atılıp yakalanır; el ve göz uyumu gerekir.
Mangala	Oyuncular taşları oyun tahtasındaki çukurlarda kurallara göre dağıtır; plan yapar.
Mendil kapmaca	İki takımın oyuncuları işaretle ortaya gelir; dikkat, hız ve kurallara uyum önemlidir.

Oyunlar nasıl değişti?

Eskiden taş, bez, tahta ve ip gibi kolay bulunan malzemeler sık kullanılırdı. Günümüzde hazır oyuncaklar ve dijital oyunlar da yaygındır. Oyunların araçları ve oynandığı yerler değişse de eğlenme, öğrenme ve arkadaşlık kurma amacı sürer.

GÜVENLİ VE ADİL OYUN

Trafikten uzak, uygun bir alan seçeriz. Kimseyi dışlamaz, kuralları birlikte belirleriz. Sert itişmelerden kaçınırız. Dijital oyunların yanında hareket etmeye ve arkadaşlarımızla yüz yüze oynamaya da zaman ayırırız.

Geleneksel sporlar: Güreş, cirit, okçuluk ve binicilik kültürümüzde yer alır. Bu sporlar uygun ortam, eğitim ve güvenlik önlemleri gerektirir.

AKLIMDA KALSIN

Aynı oyunun adı veya kuralları başka bir yörede farklı olabilir. Bir büyüğüne çocukken oynadığı oyunu sorup bugünkü biçimiyle karşılaştırabilirsin.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Atatürk ve Zorlu Yıllar

1881’den 1918’e • Çanakkale • Mondros

Mustafa Kemal Atatürk **1881’de Selanik’te** doğdu. Annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Efendi’dir. Askerî okullarda eğitim gördü; **1905’te kurmay yüzbaşı** olarak mezun oldu.

Çalışkanlığı, kararlılığı, ileri görüşlülüğü ve örgütleme yeteneğiyle önemli görevler üstlendi. Millî Mücadele’nin lideri ve Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusudur.

Millî Mücadele’den önce

Dönem	Ne oldu?
1911-1912 / Trablusgarp	İtalya, Osmanlı toprağı olan Trablusgarp’a saldırdı. Mustafa Kemal bölgede direnişin örgütlenmesine katıldı. Savaş Uşi Antlaşması ile sona erdi.
1914-1918 / Birinci Dünya Savaşı	Osmanlı Devleti Almanya’nın da bulunduğu İttifak Devletleri yanında savaştı. İtilaf Devletleriyle çeşitli cephelerde mücadele edildi.
1915 / Çanakkale	İtilaf kuvvetleri Boğazı geçmek istedi. 18 Mart’ta deniz saldırısı durduruldu; ardından kara savaşları yaşandı. Mustafa Kemal, Arıburnu ve Anafartalar’da başarılar kazandı.

30 Ekim 1918: Mondros Ateşkesi

Osmanlı Devleti savaştan çekildi. Ordunun büyük bölümünün terhis edilmesi, silahlara el konulması ve ulaşım noktalarının denetlenmesi savunmayı zayıflattı. İtilaf Devletleri ateşkesin hükümlerini gerekçe göstererek işgalleri genişletti.

İŞGAL VE BAĞIMSIZLIK

İşgal: Bir ülkenin toprağının yabancı askerî güçlerce ele geçirilmesidir.
Bağımsızlık: Bir milletin başka bir devletin yönetimi altında olmadan kendi kararlarını verebilmesidir. Millî Mücadele’nin amacı vatanı ve bağımsızlığı korumaktı.

AKLIMDA KALSIN

18 Mart 1915, Çanakkale Deniz Zaferi’nin tarihidir. Çanakkale savaşlarının tamamı tek günde yapılmamıştır; kara savaşları daha sonra da sürmüştür.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Kurtuluş İçin Birlik Oluyoruz

1919-1920 • Genelgeler • Kongreler • Meclis

15 Mayıs 1919'da İzmir'in işgali, yurdun farklı yerlerinde büyük tepki doğurdu. Halk işgalleri protesto ediyor, direniş için örgütleniyordu.

Mustafa Kemal, Bandırma Vapuru ile **19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı.** Bu tarih Millî Mücadele'nin başlangıcı kabul edilir. Kurtuluş için milletin birlikte hareket etmesi gerektiğine inanıyordu.

Adım	Önemi
Havza Genelgesi / 28 Mayıs 1919	İşgallere karşı miting ve protestolar düzenlenmesi istendi.
Amasya Genelgesi / 22 Haziran 1919	Bağımsızlığın milletin kararlılığıyla kazanılacağı belirtildi.
Erzurum Kongresi / 23 Temmuz-7 Ağustos 1919	Vatanın bir bütün olduğu, bölünemeyeceği vurgulandı.
Sivas Kongresi / 4-11 Eylül 1919	Millî cemiyetler tek çatı altında birleştirildi; ortak mücadele güçlendi.
Ankara / 27 Aralık 1919	Mustafa Kemal ve Temsil Heyeti Ankara'ya geldi.
Meclisin açılışı / 23 Nisan 1920	Ankara'da Büyük Millet Meclisi açıldı; milletin temsilcileri ortak kararlar almaya başladı.

Genelge, bir konuyu duyuran yazıdır. **Kongre**, temsilcilerin görüşüp karar aldığı toplantıdır. Amasya'da genelge yayımlandı; Erzurum ve Sivas'ta kongreler toplandı.

MİLLÎ EGEMENLİK

Yönetme yetkisinin millete ait olmasıdır. Meclisin açılması, milletin temsilcileri aracılığıyla kendi geleceği hakkında karar vermesini sağladı. Mustafa Kemal Meclis başkanı seçildi; Millî Mücadele Meclis tarafından yönetildi.

AKLIMDA KALSIN

Samsun → Havza → Amasya → Erzurum → Sivas → Ankara sıralaması, hazırlık döneminin başlıca duraklarını hatırlatır; yolculuğun bütün uğraklarını göstermez.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Millî Mücadele’nin Cepheleri

Doğu • Güney • Batı • Kuvâ-yı Milliye

İşgallere karşı halkın oluşturduğu yerel direniş birliklerine **Kuvâ-yı Milliye** denir. Bu birlikler işgalin ilerleyişini yavaşlattı ve direniş ruhunu güçlendirdi.

Daha güçlü ve ortak bir yönetim altında mücadele için düzenli orduya ihtiyaç vardı. Meclis, ordunun kurulması ve ihtiyaçlarının karşılanması için çalıştı.

Cephe	Kimlerle mücadele edildi?	Öne çıkan bilgi
Doğu	Ermenistan kuvvetleriyle.	Kâzım Karabekir komutasındaki ordu başarı kazandı. 1920’de Gümrü Antlaşması imzalandı.
Güney	Fransız kuvvetleri ve onlarla birlikte hareket eden silahlı birliklerle.	Maraş, Urfa, Antep ve Adana çevresinde yerel direniş önem taşıdı. 20 Ekim 1921 Ankara Antlaşması, Fransa ile çatışmaları sona erdirdi.
Batı	Yunan ordusuyla.	Önce yerel birlikler, sonra düzenli ordu savaştı. İnönü, Sakarya ve Büyük Taarruz bu cephededir.

Direnişin simgesi şehirlerimiz

Antep → Gaziantep (1921)
Maraş → Kahramanmaraş (1973)
Urfa → Şanlıurfa (1984)
Bu unvanlar, halkın Millî Mücadele’deki direnişinin anısını yaşatır.

BİRLİKTE BAŞARDIK

Zaferde komutanların, askerlerin ve halkın ortak emeği vardır. Cephede savaşmanın yanında yiyecek, giysi ve taşıt sağlamak; yaralıları tedavi etmek ve haber ulaştırmak da çok önemliydi.

AKLIMDA KALSIN

Cephe, savaşın sürdüğü bölgedir. Tarihî olayları öğrenirken dönemin devletleri ve orduları hakkında konuşuruz; bugünkü insanları geçmişteki savaşlardan sorumlu tutmayız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Adım Adım Büyük Zafer

Batı Cephesi • Sakarya • Büyük Taarruz

Batı Cephesi’nde düzenli ordu Yunan ordusuyla mücadele etti. İsmet Paşa cephe komutanlığı yaptı. Mustafa Kemal başkomutan olarak savaşı yönetti; Fevzi Paşa da ordunun yönetimi ve planlamasında görev aldı.

Zafer, uzun hazırlıklar ve milletin büyük fedakârlıklarıyla kazanıldı.

Olay	Gelişme ve sonucu
I. İnönü / Ocak 1921	İsmet Bey komutasındaki düzenli ordu başarı kazandı. Meclise ve orduya güven arttı.
II. İnönü / Mart-Nisan 1921	Yunan saldırısı yeniden durduruldu; direniş güçlendi.
Kütahya-Eskişehir / Temmuz 1921	Türk ordusu geri çekildi. Sakarya Nehri’nin doğusunda yeniden hazırlanıldı.
Sakarya / 23 Ağustos-13 Eylül 1921	22 gün ve gece süren savaş kazanıldı. Yunan ordusunun ilerleyişi durduruldu.
Büyük Taarruz / 26 Ağustos 1922	Hazırlıklarını tamamlayan Türk ordusu saldırıya geçti.
30 Ağustos 1922	Başkomutan Meydan Muharebesi kazanıldı. Yunan ordusu ağır yenilgiye uğradı.
9 Eylül 1922	Türk ordusu İzmir’e girdi; İzmir işgalden kurtuldu.

SAKARYA ÖNCESİNDE DAYANIŞMA

Mustafa Kemal’e **5 Ağustos 1921’de başkomutanlık yetkisi** verildi. Tekâlif-i Milliye emirleriyle ordunun yiyecek, giyecek ve ulaşım ihtiyaçları için halkın desteği sağlandı. Sakarya Zaferi’nden sonra Mustafa Kemal’e **gazi unvanı ve mareşal rütbesi** verildi.

AKLIMDA KALSIN

Büyük Taarruz 26 Ağustos’ta başladı; Başkomutan Meydan Muharebesi 30 Ağustos’ta kazanıldı. Batı Cephesi’nde yalnızca zaferler değil, geri çekilmeler de yaşandı.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Kahramanlarımızı Tanıyorum

Cephede ve cephe gerisinde fedakârlık

Millî Mücadele yalnızca askerlerin savaşı değildi. Kadınlar ve erkekler; cephede, hastanelerde, yollarda ve tarlalarda birlikte çalıştı. Yazarlar, öğretmenler ve din görevlileri de halkı bilgilendirdi.

İsimlerini bildiğimiz kahramanların yanında adı günümüze ulaşmayan çok sayıda insanın emeğini de saygıyla anarız.

Kahraman	Mücadeleye katkısı
Hasan Tahsin	İzmir’in 15 Mayıs 1919’daki işgaline karşı direnişin simgelerinden olan gazeteci.
Sütçü İmam / Şahin Bey	Sütçü İmam Maraş’ta; Şahin Bey Antep çevresinde direnişin önemli isimleridir.
Ali Saip Bey / Yörük Ali Efe	Ali Saip Bey Urfa’da, Yörük Ali Efe Aydın çevresinde mücadele etti.
Şerife Bacı	İnebolu-Kastamonu yolunda cepheye cephane taşırken 1921 kışında hayatını kaybetti.
Kara Fatma / Gördesli Makbule	Kara Fatma (Fatma Seher) direniş birliklerinde görev aldı. Gördesli Makbule Batı Anadolu’da mücadele etti.
Tayyar Rahmiye / Asker Saime	Rahmiye Hanım Osmaniye çevresinde; Saime Hanım Batı Cephesi’nde ve haber alma çalışmalarında görev aldı.
Halide Edip / Mehmet Âkif	Halide Edip konuşmaları ve çalışmalarıyla Millî Mücadele’ye destek verdi. Mehmet Âkif İstiklâl Marşı’nı yazdı.

KOMUTANLARIMIZ

Mustafa Kemal: Millî Mücadele’nin lideri ve başkomutan.
Kâzım Karabekir: Doğu Cephesi komutanı.
İsmet İnönü: Batı Cephesi komutanı ve barış görüşmelerinde temsilci.
Fevzi Çakmak: Genelkurmay başkanı; askerî planlamada önemli rol üstlendi.

AKLIMDA KALSIN

Nene Hatun, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı’ndaki Aziziye savunmasıyla tanınır. Kahramanlarımızı anlatırken yaşadıkları dönemleri birbirine karıştırmayız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Zaferden Cumhuriyet’e

Mudanya • Lozan • Ankara • 29 Ekim

Askerî zaferlerin ardından kalıcı barış için görüşmeler yapıldı. **Ateşkes**, çatışmaların durdurulmasıdır. **Barış antlaşması** ise savaş sonrası ilişkileri ve koşulları düzenler.

İsmet Paşa, Mudanya ve Lozan görüşmelerinde Türkiye’yi temsil etti. Böylece cephede kazanılan başarılar diplomasiyle tamamlandı.

Tarih ve olay	Önemi
11 Ekim 1922 / Mudanya Ateşkesi	Çatışmalar durdu. Doğu Trakya’nın savaşılmadan Türkiye’ye bırakılmasının yolu açıldı.
1 Kasım 1922 / Saltanatın kaldırılması	Osmanlı hanedanının yönetme yetkisine son verildi.
24 Temmuz 1923 / Lozan Barış Antlaşması	Yeni Türk devletinin bağımsızlığı uluslararası alanda kabul edildi. Sınırların büyük bölümü belirlendi.
13 Ekim 1923 / Ankara’nın başkent olması	Yeni devletin yönetim merkezi Ankara oldu.
29 Ekim 1923 / Cumhuriyet’in ilanı	Devletin yönetim biçimi cumhuriyet olarak belirlendi. Mustafa Kemal ilk cumhurbaşkanı seçildi.

Cumhuriyet ne demektir?

Yönetimin bir kişiye veya aileye miras yoluyla geçmediği, millet iradesine dayandığı yönetim biçimidir. Millet, temsilcilerini seçerek yönetime katılır. Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk başbakanı İsmet İnönü’dür.

ATATÜRK’Ü SAYGIYLA ANIYORUZ

Atatürk, **10 Kasım 1938’de saat 09.05’te** İstanbul Dolmabahçe Sarayı’nda hayatını kaybetti. Kabri Ankara’daki Anıtkabir’dedir. Cumhuriyeti korumak; öğrenmek, sorumluluk almak ve ülkemizin gelişmesi için çalışmakla mümkündür.

AKLIMDA KALSIN

Mudanya bir ateşkes, Lozan bir barış antlaşmasıdır. İstanbul’daki işgal kuvvetleri Lozan’dan sonra ayrıldı; Türk birlikleri 6 Ekim 1923’te İstanbul’a girdi.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Tarih Şeridim ve Bayramlarımız

Önce-sonra ilişkisi • Tarihleri olaylarla eşleştirme

Tarih	Hatırlayacağım olay
30 Ekim 1918	Mondros Ateşkesi
19 Mayıs 1919	Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışı
22 Haziran 1919	Amasya Genelgesi
23 Temmuz-7 Ağustos 1919	Erzurum Kongresi
4-11 Eylül 1919	Sivas Kongresi
27 Aralık 1919	Mustafa Kemal'in Ankara'ya gelişi
23 Nisan 1920	Büyük Millet Meclisinin açılışı
Ocak / Mart-Nisan 1921	Birinci / İkinci İnönü muharebeleri
23 Ağustos-13 Eylül 1921	Sakarya Meydan Muharebesi
26 / 30 Ağustos 1922	Büyük Taarruz'un başlaması / Başkomutan Meydan Muharebesi
9 Eylül / 11 Ekim 1922	İzmir'in kurtuluşu / Mudanya Ateşkesi
24 Temmuz 1923	Lozan Barış Antlaşması
13 / 29 Ekim 1923	Ankara'nın başkent olması / Cumhuriyet'in ilanı

Millî bayramlarımız neyi hatırlatır?

Bayram	Anlamı
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	Meclisin açılışı ve millet egemenliği.
19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı	Samsun'a çıkış ve Millî Mücadele'nin başlangıcı.
30 Ağustos Zafer Bayramı	Başkomutan Meydan Muharebesi'nde kazanılan zafer.
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı	Cumhuriyet'in ilanı.

BÜYÜK RESİM

İşgal → Birlik ve örgütlenme → Meclis → Bağımsızlık mücadelesi → Zafer → Barış → Cumhuriyet. Olayların yalnızca tarihini değil, neden önemli olduğunu da öğrenelim.

AKLIMDA KALSIN

23 Nisan 1920 Meclisin açılışıdır; 29 Ekim 1923 Cumhuriyet'in ilanıdır. İkisi farklı olaylardır ve millî egemenliğin gelişmesinde önemli adımlardır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Öğrendiklerimi Kullanıyorum

Kültür ve tarih • Pekiştirme etkinlikleri

1. Kavramı bul

Sözcükler: soy ağacı • sözlü tarih • kültürel miras • Kuvâ-yı Milliye • millî egemenlik

a) Akrabalık bağlarını gösteren çizelge: .....
b) Geçmişi, olayları yaşamış kişileri dinleyerek araştırma: .....
c) Gelecek kuşaklara aktardığımız kültürel değerler: .....
d) İşgallere karşı kurulan yerel direniş birlikleri: .....
e) Yönetme yetkisinin millete ait olması: .....

2. Doğru mu, yanlış mı?

a) Kültürümüz yalnızca yemeklerden oluşur. (.....)
b) Aile tarihini araştırırken farklı kaynakları karşılaştırırız. (.....)
c) Birinci İnönü Muharebesi 1921'de yapılmıştır. (.....)
d) Amasya'da kongre, Sivas'ta genelge yapılmıştır. (.....)
e) Büyük Taarruz 26 Ağustos 1922'de başlamıştır. (.....)
f) Mudanya ve Lozan aynı tür antlaşmalardır. (.....)

3. Tarih sırasına koy

A: Cumhuriyet'in ilanı **B:** Meclisin açılışı
C: Samsun'a çıkış **D:** Büyük Taarruz
Sıralamam: ..... → ..... → ..... → .....

4. Düşün, karşılaştır, açıkla

• Bir aile büyüğüne soracağın iki sözlü tarih sorusu yaz.
• Geçmişteki bir oyunla bugünkü bir oyunun benzer ve farklı yönlerini söyle.
• Millî Mücadele'de halkın yardımı neden önemliydi?
• Çevrendeki bir kültürel mirası korumak için neler yapabilirsin?

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

☐ Kültür ögelerine örnek verebiliyorum.
☐ Millî Mücadele'nin temel olaylarını sıraya koyabiliyorum.
☐ Cepheleri ve kahramanlarımızı tanıyorum.
☐ Cumhuriyet ve millî egemenliğin anlamını açıklayabiliyorum.

AKLIMDA KALSIN

Cevaplarına bakmadan önce kendin dene. Bir soruda zorlanırsan ilgili konu sayfasına dön ve olayların neden-sonuç ilişkisini yeniden düşün.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Cevaplar ve Kaynaklar

Öğrenmeni kontrol et • Daha fazlasını araştır

Etkinlik cevapları

1. a) Soy ağacı, b) Sözlü tarih, c) Kültürel miras,
d) Kuvâ-yı Milliye, e) Millî egemenlik.
2. a) Yanlış, b) Doğru, c) Doğru, d) Yanlış, e) Doğru, f) Yanlış.
3. C → B → D → A.

YANLIŞ İFADELERİN DOĞRUSU

Kültür; dil, gelenek, sanat, yemek, oyun ve mimari gibi pek çok ögeden oluşur. Amasya'da genelge yayımlandı; Sivas'ta kongre toplandı. Mudanya ateşkes, Lozan barış antlaşmasıdır.

Açık uçlu sorular için örnekler

• "Çocukluğunuzda hangi oyunları oynardınız?" ve "Bayramlarda neler yapardınız?"
• Saklambaç ile dijital bir oyunda kurallar ve eğlenme amacı bulunabilir. Oynandıkları yer, kullanılan araçlar ve hareket miktarı değişebilir.
• Halkın desteği ordunun yiyecek, giyecek, taşıma ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sağladı.
• Tarihî yapılara zarar vermemek, müze kurallarına uymak ve gelenekleri öğrenip aktarmak kültürel mirası korur.

Bu çalışma nasıl hazırlandı?

Paylaşılan beş PDF'deki "Kültür ve Miras Ünite Özeti", "Atatürk ve Millî Mücadele Dönemi", "Millî Mücadele'nin Başlaması ve Kurtuluş Savaşı", "Cumhuriyet'in İlanı" ve "Kurtuluş Destanımız / Defter Notları" içerikleri birleştirildi. Tekrarlar azaltıldı; tarih ve kavram hataları düzeltildi. Görseller yeni ve temsili çizimlerdir; tarihî fotoğraf veya belge değildir.

Kontrol ve ek okuma kaynakları

• Kültür ve Turizm Bakanlığı: Atatürk'ün Hayatı; 1919, 1921, 1922 ve 1923 kronolojileri.
• Millî Savunma Bakanlığı: Millî Mücadele Dönemi.
• Türk Tarih Kurumu: İstiklâl Harbi.
• Kültür ve Turizm Bakanlığı: Ebru, Karagöz, Şehit Şerife Bacı.
• Erzurum Valiliği: Aziziye savunması ve Nene Hatun.
Renkli kaynak adları tıklanabilir bağlantılardır.

AKLIMDA KALSIN

Geçmişimizi öğrenmek; ailemizi, kültürümüzü ve bağımsızlık mücadelemizi anlamamıza yardım eder. Kültürel mirasımızı öğrenerek ve koruyarak geleceğe taşırız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026